

Um at vinna friðin

Oddagrein

Í gjár var ST-dagur. Vit eiga at steðga á eina løtu og gera okkum greitt, hvat hesin alheims felagsskapurin stendur fyri og hevur at týða fyri okkum øll.

EFTIR okkara tykki er ST eitt sera týðandi lið í royndunum at skapa frið í heiminum og annars at gera vart við støðuna hjá teimum minni mentu. Vanliga hugsa vit bert um ST sum ein stovn, sum skal mekka millum ymsar stríðandi partar kring heimin. Men í veruleikanum er ST so nógv annað. Hesin felagsskapur umsitur í dag hópin av stovnum, sum arbeiða til frama fyri einstøkum menniskjum, bólkum av menniskjum fyri ikki at siga fyri allari mannaættini. Her er bæði talan um hjálp, gransking ol. Umframt at virka í tí smáa tvs. á nógvum ymiskum økjum sær, so arbeiðið ST eisini út frá einum meira globalum stöði. Eitt av teimum stóru málunum her er okkara umhvørvi.

TÁ ST-dagurin verður hildin er tí rætt at hugsa um alt tað stóra og fjølbroytta arbeiðið, sum hesin felagsskapurin stendur fyri. Vit hava tó hug til her at vísa á týðningin hesin felagsskapur hevur fyri friðin í heiminum. Væl vitandi, at ST í fleiri førum hevur víst seg at standa ov veikt, tá tað ræður um at fáa stríðandi partar at binda frið, so er tað ómetaliga týðningarmikið at her er ein altjóða stovnur, sum hevur sum aðalmál at virka fyri friði.

TAD er púra greitt, at ST megnar lítið einsa mælt. Avgerandi fyrirtreyt fyri at røkka úrslitum er, at tað í teimum ymsu londunum eru fólk, leiðarar, sum virka út frá somu grunnsjónarmiðum, sum ST stendur fyri. Her ikki minst rætturin hjá øllum at kunna liva og virka. Her eru toleransa, virðing og álit millum mest týðandi grundarsteinar. Ekstremisma og fanatisma eru harafturimót tvær av størstu forðingunum fyri friði. Alla staðni har politiskir ella átrúnaðarligir leiðarar eru viðgongdir og óngantið vilja gera kompromiir, har blómar harðskapur og óvissa.

TAD, sum fá høvdu roknað við kundi henda, tí júst umrødda ekstremisma og fanatisma var so fastgrógvín, hendi kortini. Í Suðurafrika og í Miðeystri tykjast toleransa, virðing og álit at hava vunnið á ekstremismu og fanatismu. Hetta kunnu vit eina og aleina takka teimum ikki viðgongdu kreftunum, sum við at brúka sunt vit og skil hava vunnið friðin. Mandela, De Klerk, Shamir og Arafat eru dømi um fólk, sum eiga at verða umrødd í sambandi við ST-dagin. Hetta eru leiðarar, sum virka út frá somu grundleggjandi sjónarmiðum sum ST. Hesi fólk hava víst, at tað ber til at vinna friðin við samráðing og tolsemi. Hatur og hevnd færa ongan veg. Hetta eru jú honrasteinarnir í tí oyðandi fanatismuni og ekstremismuni.

SOSIALURIN

Ferðast í kvæðum

Anker Eli Petersen er hesa vikuna í Smiðjuni í Lítuvík við sínum litklippum

Hvønn dag í hesi vikuni millum kl. 14 og 17 ber til at fara í Smiðjuna í Lítuvík at vitja Anker Eli Petersen, sum er komin heim úr Danmark at sýna fram, hvat hann fæst við sum listamaður.

Anker Eli er sjálvur listamaður og hevur í fleiri ár fingist við at gera klipp-

myndir. Seinastu árin hevur hann búið í Danmark, har hann klippir myndir til bókur og bløð, hann ger plakatar, og av og á er hann við á framsýningum.

Á framsýningini hesu ferð hevur Anker Eli eina røð av myndum yvir Ólav Riddararós. Tær myndirnar hava sína søgu.

Fyri nøkrum árum síðan varð Anker Eli biði um at vera við í eini norðurlendskari listaframsýning í danska býnum Birkørød, sum hevði 50 ára hald.

Eg fekk hugskotið at gera myndir yvir Ólav Riddararós, tí eg tók eina morgun einaferð hevði verið við og dansað Ólav Ridd-

ararús um jólatræið í Havn. Birkørød er jú vinarbýur hjá Havnini, og jólatræið er úr Birkørød, sigur Anker Eli.

Tað er nú meira í skemti, hann sigur hetta, tí Anker Eli hevur veruliga stóran áhuga fyri kvæðunum og fyri tí, sum liggur aftanfyrir kvæðini.

Framhald á síðu 16

Lesarabrøv

Leggið tær smáu kommunurnar saman við teimum størri

- Eg ivist ikki í, at eitt størri forum – ein størri kommunal eind, hevði ført til, at vit fingur betri skipað viðurskipti í fleiri av teimum smáu byggunum og meira demokrati, skrivur Petur Skeel Skarósa, bygdaráðslimur í Funningi, í hesi greinini.

Undirritaði er av teirri áskoðan, at fleiri av teimum smáu kommununum í landinum áttu at verði lagdar saman við teimum størri kommununum.

Eg trúgvi, at hetta hevði havt fleiri fyrimunir við sær fyrir allar partar – eisini fyrir teir borgarar, sum í dag búa í teimum kommunum, ið teljast millum tær smáu.

Ja, vit høvdu snøgt sagt fingið meira av skafti í teimum smáu kommununum enn í dag.

Royndirnar her hjá okkum vísa, at ert tú í minniluta, so er nærmast ógjørlegt at fáa nakað ígjøgnum.

Vit eru fimm fólk í bygdaráðnum í Funningi, vald á tveimum listum.

Tey trý, sum óll upprunaliga eru avbyggd fólk, sita í meiriluta, meðan vit, sum eru higani úr Funningi og uppvaksin í bygðini, eru í minniluta.

Leggjast skal tó afturat, at tveir av limunum í meirilutanum hava búið her í nógv ár. Hinvegin eru fá ár síðan, at núverandi formaður flutti norður higar – úr Havn.

Sum eg nevndi, so meini at avgjört, at tær smáu kommunurnar skuldu verði tiknar av og lagdar saman við teimum størri.

Eg ivist ikki í, at eitt størri

forum – ein størri kommunal eind, hevði ført til, at vit fingur betur skipað viðurskipti í fleiri av teimum smáu byggunum, enn vit hava í dag.

Meiri skil hevði komið í kommunal politiska arbeiðið, og vit høvdu eisini fingið regluglari fundir og meiri demokrati, har bóðskapurin hjá andstøðuni í størri mun varð hoyrdur.

Sum er, hava vit, sum sita í andstøðu, lítil og onga ávirkan á arbeiðið í bygdaráðnum. Ja, vit hava ilt við at fáa okkara viðmerkingar fardar í gerðabókina, tá ið ynski verður sett fram um tað í sambandi við kommunala arbeiðið.

Eitt annað, sum talar fyri at leggja tær smáu kommunurnar saman við teimum størri, er, at tá høvdu borgarnir í teimum

smærri byggunum eisini fingið høvi at møtt til almennar bygdaráðs- og býráðsfundir og hoyrt, hvat teir einstøku limirnir hava at bera fram.

Og hetta hevði ikki verið annað enn rímligt, tí tað eru jú skattgjaldararnir – meira og minni vit øll – sum í síðsta enda noyðast at hanga uppá fleiri av teimum skeivu avgerðunum, sum tiknar verða á slíkum fundum.

Mítt uppskot er tí stutt og greitt: leggið tær smáu kommunurnar saman við teimum størri, so fáa vit størri kommunal eindir í Føroyum og harvið fleiri fyrimunir fyrir okkum borgarar á smáplássunum.

Petur Skeel Skarósa, Funningur